ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 29ης Νοεμβρίου 1994 *

Στις υποθέσεις Τ-479/93 και Τ-559/93,

Giorgio Bernardi, κάτοικος Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενος από τον Stefano Giorgi, δικηγόρο Ρώμης, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο στη διεύθυνση 5, rue des Bains,

προσφεύγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τη Marie-Josée Jonczy, νομική σύμβουλο, και τον Nicola Annecchino, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γ. Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

καθής,

που έχουν ως αντικείμενο την ακύρωση των αποφάσεων SG(92) D/92722 και SG(93) D/14567 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 1993 και της 2ας Σεπτεμβρίου 1993, περί απορρίψεως των αιτήσεων του προσφεύγοντος περί κινήσεως κατά του μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου της προβλεπόμενης από το άρθρο

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

169 της Συνθήκης ΕΟΚ διαδικασίας· την αίτηση προς το Πρωτοδικείο να κρίνει ότι η Επιτροπή παρέλειψε, κατά παράβαση του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΟΚ, να κινήσει κατά του μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου την ανωτέρω διαδικασία και να υποχρεώσει την Επιτροπή να κινήσει την ίδια αυτή διαδικασία· την αίτηση προς το Πρωτοδικείο να κρίνει ότι οι αρχές του Λουξεμβούργου παρέβησαν το κοινοτικό δίκαιο και να αναγνωρίσει το δικαίωμα του προσφεύγοντος προς αποκατάσταση της ζημίας που θεωρεί ότι υπέστη,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, R. Schintgen και R. García-Valdecasas, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Ιστορικό και διαδικασία

1 Ο προσφεύγων, ο οποίος είναι ιταλικής καταγωγής και επιθυμεί να ασκήσει το δικηγορικό επάγγελμα στο Λουξεμβούργο, υπέβαλε, στις 30 Ιουνίου 1989, αίτηση αναγνωρίσεως της ισοτιμίας του ιταλικού πτυχίου του («laurea in giurispru-

denza» της Università degli Studi «G. d' Annunzio» στο Teramo/Chieti, με ημερομηνία 28 Μαρτίου 1989) ενώπιον των αρχών του Λουξεμβούργου, ώστε να μπορέσει να ασκήσει το δικηγορικό επάγγελμα σ' αυτό το κράτος μέλος.

2 Η εσωτερικού δικαίου ρύθμιση, και συγκεκριμένα ο κανονισμός του Μεγάλου Δούκα της 21ης Ιανουαρίου 1978, περί οργανώσεως της δικηγορικής ασκήσεως και των προϋποθέσεων ασκήσεως του συμβολαιογραφικού επαγγέλματος (Mémorial 1978, αρ. 3, σ. 40), θέτει πολλές προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδείας δικηγορίας· οι κυριότερες από αυτές είναι η αναγνώριση της ισοτιμίας πτυχίου Νομικής πιστοποιούντος την παρακολούθηση πλήρους κύκλου σπουδών τεσσάρων τουλάχιστον ετών, η ολοκλήρωση δικηγορικής ασκήσεως περιλαμβάνουσας συμπληρωματικές παραδόσεις λουξεμβουργιανού δικαίου, η εγγραφή στον πίνακα των ασκουμένων δικηγόρων, η παρακολούθηση σπουδών εμβαθύνσεως διαρκείας τριών περίπου ετών, η επιτυχία σε εξέταση μετά το τέλος της ασκήσεως και η εγγραφή στο μητρώο των κατόχων δικηγορικής αδείας.

3 Μεταξύ Οκτωβρίου 1988 και Φεβρουαρίου 1989, ο προσφεύγων παρακολούθησε τις οργανωθείσες στο πλαίσιο της δικηγορικής ασκήσεως παραδόσεις λουξεμβουργιανού δικαίου. Στις 27 Ιανουαρίου 1990 έγινε δεκτός στην επόμενη φάση της ασκήσεως.

4 Στις 27 Φεβρουαρίου 1990, ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας του Λουξεμβούργου απέρριψε την από 30 Ιουνίου 1989 αίτηση του προσφεύγοντος περί αναγνωρίσεως της ισοτιμίας του πτυχίου του.

5 Με απόφαση της 5ης Μαρτίου 1990, το διοικητικό συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου του Λουξεμβούργου αρνήθηκε να εγγράψει τον προσφεύγοντα στον πίνακα των ασκουμένων δικηγόρων του Συλλόγου. Στις 5 Απριλίου 1990, ο προσφεύγων προσέφυγε στη δικαιοσύνη κατά της αποφάσεως αυτής, ζητώντας από το εθνικό δικαστήριο να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης. Η προσφυγή καθώς και η αίτηση προδικαστικής παραπομπής απορρίφθηκαν.

6 Στις 10 Σεπτεμβρίου 1990, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή ενώπιον του Conseil d'Etat του Λουξεμβούργου, με αντικείμενο την ακύρωση της υπουργικής αποφάσεως της 27ης Φεβρουαρίου 1990· με την προσφυγή αυτή ζητούσε επίσης από το εθνικό δικαστήριο να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα προς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης. Τόσο η προσφυγή, όσο και η αίτηση προδικαστικής παραπομπής απορρίφθηκαν από το Conseil d'Etat στις 18 Απριλίου 1991.

7 Ο προσφεύγων υπέβαλε τότε πλείονες καταγγελίες προς την Επιτροπή, οι πρώτες από τις οποίες υποβλήθηκαν στις 21 Ιουνίου και 19 Σεπτεμβρίου 1990, υποστηρίζοντας ότι οι αφορώσες αυτόν ληφθείσες αποφάσεις ήταν αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο.

8 Με επιστολή της 10ης Αυγούστου 1990, η Επιτροπή κατέστησε γνωστό στον προσφεύγοντα ότι δεν είχε διαπιστώσει καμία παράβαση του κοινοτικού δικαίου εκ μέρους των αρχών του Λουξεμβούργου. Με άλλη καταγγελία, με ημερομηνία 25 Οκτωβρίου 1992, ο προσφεύγων ζήτησε εκ νέου από την Επιτροπή να παρέμβει δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου. Με επιστολή της 12ης Δεκεμβρίου 1992, ο προσφεύγων απευθύνθηκε απευθείας στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Στις 2 Μαρτίου 1993 έλαβε από την Επιτροπή απαντητική επιστολή, σύμφωνα με την οποία από τη συμπεριφορά των αρχών του Λουξεμβούργου δεν προέκυπτε καμία παράβαση του κοινοτικού δικαίου.

9 Ο προσφεύγων υπέβαλε τότε μια πρώτη προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Το δικόγραφο κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 5 Μαΐου 1993 με τον αριθμό C-270/93. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Πρωτοδικείο με διάταξη του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1993, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 93/350/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 1993, για την τροποποίηση της αποφάσεως 88/591//ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 1993, L 144, σ. 21), και καταχωρίστηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου με τον αριθμό Τ-479/93.

10 Με επιστολές της 1ης και της 7ης Ιουλίου 1993, ο προσφεύγων απηύθυνε νέες καταγγελίες προς την Επιτροπή, ζητώντας από αυτή να κινήσει διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

11 Με επιστολή της 2ας Σεπτεμβρίου 1993, η Επιτροπή ανακοίνωσε εκ νέου στον προσφεύγοντα ότι δεν είχε διαπιστώσει καμία παράβαση του κοινοτικού δικαίου εκ μέρους των αρχών του Λουξεμβούργου.

12 Εν συνεχεία, ο προσφεύγων άσκησε δεύτερη προσφυγή, η οποία καταχωρίστηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 3 Νοεμβρίου 1993 με τον αριθμό Τ-559/93.

13 Ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου ανέθεσε τις δύο υποθέσεις στο τέταρτο τμήμα. Με απόφαση της 7ης Ιουλίου 1994, το Πρωτοδικείο παρέπεμψε την υπόθεση σε τμήμα συγκείμενο από τρεις δικαστές.

Αιτήματα των διαδίκων

14 Με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο της υποθέσεως Τ-479/93, ο προσφεύγων ζητεί ουσιαστικώς από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση SG(92) D/92722 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 1993, που απορρίπτει την αίτησή του περί εφαρμογής του άρθρου 169 της Συνθήκης κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου·

— να κρίνει ότι η Επιτροπή παρέλειψε να λάβει θέση, κατά παράβαση του άρθρου 175 της Συνθήκης ΕΟΚ, επί της αιτήσεώς του περί εφαρμογής του άρθρου 169 της Συνθήκης·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να κινήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 169 της Συνθήκης διαδικασία κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου·

— να κρίνει ότι οι αρχές του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου διέπραξαν παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου·

— να αναγνωρίσει ότι ο προσφεύγων δικαιούται αποζημιώσεως.

15 Με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο της υποθέσεως Τ-559/93, ο προσφεύγων ζητεί ουσιαστικώς από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την απόφαση SG(93) D/14567 της Επιτροπής, της 2ας Σεπτεμβρίου 1993, που απορρίπτει την αίτησή του περί εφαρμογής του άρθρου 169 της Συνθήκης κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου·

— να κρίνει ότι η Επιτροπή παρέλειψε να εκτελέσει τις ελεγκτικές της υποχρεώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 175 της Συνθήκης·

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να κινήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 169 της Συνθήκης διαδικασία κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου·

— να κρίνει ότι οι αρχές του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου διέπραξαν παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου·

— να αναγνωρίσει ότι ο προσφεύγων δικαιούται αποζημιώσεως.

16 Με χωριστά δικόγραφα, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Ιουνίου 1993 και στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Ιανουαρίου 1993, η καθής, χωρίς να έχει καταθέσει υπομνήματα επί της ουσίας, ζήτησε από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει τις προσφυγές απαράδεκτες·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

17 Ως προς την υπόθεση Τ-479/93, ο προσφεύγων υπέβαλε, στις 13 Ιουλίου 1993, παρατηρήσεις με τις οποίες ζητείται η απόρριψη της ενστάσεως που προέβαλε η Επιτροπή.

18 Δεδομένου ότι οι δύο υποθέσεις είναι συναφείς ως προς το αντικείμενό τους και ότι ο προσφεύγων, με υπόμνημα της 22ας Ιουλίου 1994, ζήτησε τη συνεκδίκασή τους, το Πρωτοδικείο αποφασίζει να τις συνεκδικάσει.

19 Με υπόμνημα της 22ας Ιουλίου 1994, ο προσφεύγων ζήτησε επίσης οι υποθέσεις να κριθούν από τμήμα εκ πέντε δικαστών στο οποίο να μη μετέχει ο Λουξεμβούργιος δικαστής. Συναφώς, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι υποθέσεις παραπέμφθηκαν σε τμήμα συγκείμενο από τρεις δικαστές και ότι το άρθρο 16, τελευταίο εδάφιο, του Οργανισμού (ΕΟΚ) του Δικαστηρίου, εφαρμοστέου και επί του Πρωτοδικείου δυνάμει του άρθρου 44 του ιδίου Οργανισμού, δεν επιτρέπει στους διαδίκους να επικαλούνται την ιθαγένεια ενός δικαστή. Επομένως, το αίτημα του προσφεύγοντος πρέπει να απορριφθεί.

20 Με το ίδιο υπόμνημα, ο προσφεύγων ζήτησε να του επιτραπεί να παρασταθεί ιδίω ονόματι. Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι το άρθρο 17 του Οργανισμού (ΕΟΚ) του Δικαστηρίου δεν επιτρέπει τέτοιο αίτημα και επιβάλλει οι διάδικοι να εκπροσωπούνται από δικηγόρο εγγεγραμμένο σε δικηγορικό σύλλογο κράτους μέλους. Επομένως, το αίτημα του προσφεύγοντος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του παραδεκτού

21 Κατά το άρθρο 114 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, αν ένας διάδικος ζητήσει από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί του απαραδέκτου χωρίς να εισέλθει στη συζήτηση επί της ουσίας, η διαδικασία επί της ενστάσεως απαραδέκτου συνεχίζεται προφορικά, εκτός αν το Πρωτοδικείο αποφασίσει άλλως.

22 Σύμφωνα με το άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν μια προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη, το Πρωτοδικείο μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι έχει επαρκώς ενημερωθεί από τα στοιχεία του φακέλου και αποφασίζει ότι παρέλκει η συνέχιση της διαδικασίας.

Επί του αιτήματος ακυρώσεως των αποφάσεων της Επιτροπής της 2ας Μαρτίου 1993 και της 2ας Σεπτεμβρίου 1993

23 Με τις ενστάσεις της απαραδέκτου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι επιστολές με τις οποίες ενημέρωσε τον προσφεύγοντα περί των προϋποθέσεων που απαιτούνται για να κινηθεί, δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου δεν αποτελούν πράξεις υποκείμενες σε προσφυγή ακυρώσεως του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ.

24 Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, η προ της ασκήσεως της προσφυγής φάση διαδικασίας στηριζόμενης επί του άρθρου 169 της Συνθήκης δεν περιέχει καμία νομικώς δεσμευτική πράξη, οπότε προσφυγή ακυρώσεως ασκούμενη κατά πράξεως με την οποία η Επιτροπή κάνει γνωστό ότι δεν προτίθεται να κινηθεί κατά κράτους μέλους είναι απαράδεκτη. Εξάλλου, η τοποθέτηση της Επιτροπής εν προκειμένω δεν αφορά, κατ' αυτήν, άμεσα και ατομικά τον προσφεύγοντα, αλλά μάλλον το κράτος του Λουξεμβούργου. Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι δεν υπεχρεούτο να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης, δεδομένου ότι στον τομέα αυτόν έχει διακριτική εξουσία εκτιμήσεως.

25 Με τις παρατηρήσεις του επί της ενστάσεως απαραδέκτου, ο προσφεύγων υποστηρίζει, στην υπόθεση Τ-479/93, ότι ο ισχυρισμός κατά τον οποίο η πράξη SG(92) D/92722 δεν αποτελεί πράξη υποκείμενη σε προσφυγή ακυρώσεως του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ είναι άνευ πρακτικής σημασίας, εφόσον πρόκειται για γνήσια διοικητική πράξη παράγουσα έννομα αποτελέσματα, ανεξαρτήτως της φύσεως και του τύπου της, και η οποία υπόκειται στον ασκούμενο από το Πρωτοδικείο έλεγχο νομιμότητας. Ισχυρίζεται ότι η πράξη αυτή, η οποία απευθύνεται άμεσα προς αυτόν, του στερεί τη δυνατότητα να ζητήσει την αποκατάσταση της παρανόμως επελθούσας ζημίας των διαφόρων δικαιωμάτων που του παρέχει η κοινοτική έννομη τάξη. Εν πάση περιπτώσει, η απλή άρνηση του προβλεπομένου στο άρθρο 177 της Συνθήκης θεμελιώδους δικαιώματος άμυνας συνιστά, από μόνη της, πάρα πολύ ζημιογόνο γεγονός.

26 Ο προσφεύγων παρατηρεί ότι, έστω και αν η Επιτροπή έχει διακριτική εξουσία εκτιμήσεως, ωστόσο δεν έχει το δικαίωμα να διαφεύγει κάθε δικαστικού ελέγχου, ιδίως σε περιπτώσεις σοβαρών παραβιάσεων του κοινοτικού δικαίου.

27 Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Μαρτίου 1966, υπόθεση 48/65, Lütticke κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1966, σ. 241· διάταξη του Δικαστηρίου της 12ης Ιουνίου 1992, υπόθεση C-29/92, Asia Motor France κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-3935, και διάταξη του Πρωτοδικείου της 14ης Δεκεμβρίου 1993, Τ-29/93, Calvo Alonso Cortés κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, II-1389), οι ιδιώτες απαραδέκτως προσβάλλουν άρνηση της Επιτροπής να κινήσει διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως κράτους μέλους. Συνεπώς, οι προσφυγές, καθόσον έχουν ως αντικείμενο την ακύρωση των αποφάσεων SG(92) D/92722 και SG(93) D/14567 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 1993 και της 2ας Σεπτεμβρίου 1993, είναι προδήλως απαράδεκτες.

28 Επιπλέον, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι οι απορρέουσες από την ανωτέρω νομολογία αρχές δεν μεταβάλλονται αναλόγως της φύσεως της προβαλλομένης κατά περίπτωση παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου (βλ. διάταξη του Πρωτοδικείου της 4ης Ιουλίου 1994, Τ-13/94, Century Oils Hellas κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-431, σκέψη 15).

Επί του αιτήματος να διαπιστωθεί παράλειψη της Επιτροπής

29 Κατά την Επιτροπή, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 175 της Συνθήκης παρά μόνον για να ζητήσουν να διαπιστωθεί ότι κάποιο κοινοτικό όργανο παρέλειψε, κατά παραβίαση της Συνθήκης, να εκδώσει πράξεις με δυνητικούς αποδέκτες τα πρόσωπα αυτά. Εν προκειμένω, η καταγγελία που υπέβαλε ο προσφεύγων, περί φερομένης παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου εκ μέρους των αρχών του Λουξεμβούργου, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να συνεπάγεται υποχρέωση της Επιτροπής να εκδώσει πράξη απευθυνόμενη στον προσφεύγοντα. Πράγματι, ακόμη και αν η Επιτροπή είχε αποφασίσει να κινήσει διαδικασία προς διαπίστωση παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 169 της Συνθήκης, από την εν λόγω διάταξη προκύπτει ότι καμία από τις πράξεις της διαδικασίας δεν θα έπρεπε να απευθυνθεί προς τον καταγγέλλοντα. Η διαδικασία αυτή αποκλείει επομένως το δικαίωμα των ιδιωτών να αξιώνουν από την Επιτροπή να λάβει συγκεκριμένη θέση με πράξη απευθυνόμενη προς αυτούς.

30 Ο προσφεύγων υπογραμμίζει ότι οι αιτιάσεις του αφορούν κατ' ουσία παραλείψεις της Επιτροπής οι οποίες εμπίπτουν, ούτως ή άλλως, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 175 της Συνθήκης. Κατ' αυτόν, το πρόβλημα δεν είναι τόσο η πραγματική εφαρμογή του άρθρου 169 της Συνθήκης, αλλά η διαπίστωση του ότι η Επιτροπή παρέλειψε να αντιδράσει ενώπιον των καταγγελλομένων παραβάσεων των άρθρων 52 και 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, παραβαίνοντας τις υποχρεώσεις της προς επίβλεψη και συμβάλλοντας, με τη σειρά της, στην παρεμπόδιση της αποτελεσματικής ασκήσεως των δικαιωμάτων άμυνας του προσφεύγοντος, του δικαιώματός του εγκαταστάσεως και του δικαιώματός του για προσήκουσα αποκατάσταση των ζημιών που υπέστη.

31 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι είναι απαράδεκτη προσφυγή κατά παραλείψεως ασκούμενη από φυσικό ή νομικό πρόσωπο με την οποία ζητείται να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή, μη κινώντας κατά κράτους μέλους διαδικασία προς διαπίστωση παραβάσεως, απέσχε να αποφανθεί κατά παραβίαση της Συνθήκης (βλ., παραδείγματος χάρη, απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1989, υπόθεση C-247/87, Star Fruit κατά Επιτροπής, Συλλογή

1989, σ. 291, και διάταξη του Δικαστηρίου της 30ής Μαρτίου 1990, Emrich κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. Ι-1555). Πράγματι, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να επικαλεστούν το άρθρο 175, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης παρά μόνον για να ζητήσουν να διαπιστωθεί ότι κάποιο κοινοτικό όργανο παρέλειψε, κατά παραβίαση της Συνθήκης, να εκδώσει πράξεις με δυνητικούς αποδέκτες τα πρόσωπα αυτά. Στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 169 της Συνθήκης διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως, οι μόνες πράξεις τις οποίες είναι δυνατόν να εκδώσει η Επιτροπή απευθύνονται στα κράτη μέλη (βλ. προαναφερθείσα διάταξη Emrich κατά Επιτροπής, σκέψη 6). Εξάλλου, από την οικονομία του άρθρου 169 της Συνθήκης προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να κινήσει διαδικασία βάσει της διατάξεως αυτής, αλλ' αντιθέτως, διαθέτει προς τούτο διακριτική ευχέρεια εκτιμήσεως αποκλείουσα το δικαίωμα των ιδιωτών να υποχρεώσουν το όργανο αυτό να λάβει θέση υπό συγκεκριμένη έννοια (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Star Fruit κατά Επιτροπής, σκέψη 11). Επομένως, το αίτημα του προσφεύγοντος να διαπιστωθεί παράλειψη της Επιτροπής είναι προδήλως απαράδεκτο.

Επί του αιτήματος να υποχρεωθεί η Επιτροπή να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης

32 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί ότι η Επιτροπή οφείλει να εκδώσει αιτιολογημένη γνώμη κατ' εφαρμογή του άρθρου 169 της Συνθήκης κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

33 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί, χωρίς να αντιποιηθεί τις αρμοδιότητες της διοικητικής αρχής, να υποδείξει σε κοινοτικό όργανο τη λήψη μέτρων (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Απριλίου 1992, Τ-15/91, Bollendorf κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. ΙΙ-1679, σκέψη 57). Επομένως, το αίτημα του προσφεύγοντος είναι προδήλως απαράδεκτο.

Επί του αιτήματος να διαπιστωθεί ότι οι αρχές του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου διέπραξαν παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου

34 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο να κρίνει ότι οι αρχές του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου διέπραξαν ορισμένες παραβάσεις των διατάξεων της Συνθήκης.

35 Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η Συνθήκη δεν προβλέπει κανένα ένδικο μέσο που να επιτρέπει στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα να υποβάλουν στην κρίση του κοινοτικού δικαστή ζήτημα σχετικό προς το αν οι ενέργειες των αρχών ενός κράτους μέλους συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο. Επομένως, το αίτημα του προσφεύγοντος είναι προδήλως απαράδεκτο.

Επί του αιτήματος αποζημιώσεως

36 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, ακόμη και αν παραβλεφθεί το γεγονός ότι η προσφυγή δεν περιέχει καμία ένδειξη σχετική προς την προκληθείσα ζημία, ένα τέτοιο αίτημα είναι προδήλως απαράδεκτο. Πράγματι, στο μέτρο που η Επιτροπή δεν υποχρεούται να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 169 της Συνθήκης, η μόνη συμπεριφορά που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι προκάλεσε ζημία είναι η συμπεριφορά του κράτους του Λουξεμβούργου. Αλλά η συμπεριφορά εθνικών αρχών δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ασκουμένης δυνάμει των άρθρων 178 και 215 της Συνθήκης ΕΟΚ.

37 Ο προσφεύγων αμφισβητεί τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι το αίτημά του δεν περιέχει ενδείξεις σχετικές προς την προκληθείσα ζημία. Όπως ισχυρίζεται, κατήγγειλε συγκεκριμένως τα εμπόδια στην άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος και τη μη καταβολή των αποζημιώσεων για την περίοδο της ασκήσεώς του.

38 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι η αγωγή αποζημιώσεως των άρθρων 178 και 215, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης συνιστά αυτοτελές ένδικο μέσο, εκτός αν στην πραγματικότητα αφορά την ακύρωση των αποτελεσμάτων πράξεων φερομένων ως παρανόμων, κατά των οποίων ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως η οποία κρίθηκε απαράδεκτη (βλέπε τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Απριλίου 1971, 4/69, Lütticke κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1971, σ. 769, σκέψη 6, και της 26ης Φεβρουαρίου 1986, 175/84, Krohn κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 753, σκέψεις 30 και 33).

39 Εν προκειμένω, ο προσφεύγων ζητεί αποκατάσταση της ζημίας που θεωρεί ότι υπέστη λόγω των φερομένων ως παρανόμων πράξεων του καθού οργάνου, των οποίων ζητεί επίσης την ακύρωση. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, στο μέτρο που το αίτημα αποζημιώσεως αναφέρεται στις ίδιες πράξεις της καθής οι οποίες βάλλονται και στο πλαίσιο του αιτήματος περί ακυρώσεως και περί διαπιστώσεως παραλείψεως, το οποίο κρίθηκε απαράδεκτο, πρέπει και αυτό να κριθεί απαράδεκτο.

40 Επομένως, οι προσφυγές πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους ως προδήλως απαράδεκτες.

Επί των δικαστικών εξόδων

41 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

διατάσσει:

1) Συνεκδικάζει τις υποθέσεις Τ-479/93 και Τ-559/93.

2) Απορρίπτει το αίτημα του προσφεύγοντος περί εκδικάσεως των υποθέσεων από τμήμα στο οποίο να μη μετέχει ο Λουξεμβούργιος δικαστής.

3) Απορρίπτει το αίτημα του προσφεύγοντος να παραστεί ιδίω ονόματι.

4) Απορρίπτει τις προσφυγές ως απαράδεκτες.

5) Καταδικάζει τον προσφεύγοντα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Λουξεμβούργο, 29 Νοεμβρίου 1994.

Ο Γραμματέας | Ο Πρόεδρος

H. Jung | K. Lenaerts